

Kjennetegnene på måloppnåelse - samisk som førstespråk 10. trinn

Kjennetegnene på måloppnåelse gjelder Læreplan i samisk som førstespråk ([SFS01-05](#)). De er veiledende for standpunktvurdering.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 03.02.2021

Veiledende kjennetegn på måloppnåelse er utarbeidet for å støtte lærere i arbeidet med standpunktvurdering. Det er fortsatt kompetansemålene i læreplanen som er grunnlag for vurdering, og kjennetegnene må derfor brukes sammen med læreplanen. Kjennetegnene er kvalitetsbeskrivelser av hvordan elevenes kompetanse kan se ut på ulike nivå.

- [Kjennetegn på Nordsamisk](#)
- [Kjennetegn på Sørsamisk](#)
- [Kjennetegn på Lulesamisk](#)
- [Kjennetegn på norsk](#)

Handlingsrommet i læreplanen gir lærere og elever anledning til å velge innhold, og hvordan opplæringen skal organiseres. Kjennetegnene er derfor formulert på et overordnet nivå og for tre karakterer: lav kompetanse (karakter 2), god kompetanse (karakter 4) og framifrå kompetanse (karakter 6), jf. forskrift til opplæringslova.

Veiledende kjennetegn på måloppnåelse skal bidra til en felles nasjonal retning for standpunktvurderingen. Skoler og lærere kan bruke disse for å skape tolkningsfellesskap.

[Her kan du lese mer om samarbeid og tolkningsfellesskap.](#)

[Her kan du lese mer om hvordan du kan ta i bruk læreplanene.](#)

Skriftlig og muntlig

Kjennetegnene står i tre tabeller som må sees i sammenheng. Den første tabellen er for kompetanse som elevene kan vise både muntlig og skriftlig. Denne må sees i sammenheng med tabellen for muntlig og tabellen for skriftlig som står lenger ned på siden.

Skriftlig og muntlig

Lav kompetanse i faget, karakter 2	God kompetanse i faget, karakter 4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 6
<p>Eleven mestrer vanlige språklige bøyingsmønstre, ordavledninger og vanlige deler i setningslæren. Eleven bruker noen faglige termer til å forklare språk og tekster og beskriver og bruker noen fagord i samtaler om kjente temaer og samiskfaglige saker.</p>	<p>Eleven mestrer ulike språklige bøyingsmønstre, ordavledninger og sentrale deler i setningslæren. Eleven bruker fagspråk i analysing av tekst og språk og beskriver og bruker relevant fagspråk i sammenheng med ulike temaer og samiskfaglige saker.</p>	<p>Eleven mestrer mange språklige bøyingsmønstre, ordavledninger og ulike deler av setningslæren. Eleven bruker relevant fagspråk i analysing av språk og tekst og beskriver mange fagord og talemåter, og bruker nøyaktig og relevant fagspråk i sammenheng med ulike temaer og samiskfaglige saker.</p>
<p>Eleven gjengir noen vanlige eventyr, sagn- og fortellertradisjoner. Eleven finner og forklarer talemåtene og fortellermåtene i muntlige og skriftlige tekster fra fortellertradisjonen og muntlige tradisjoner. Eleven drøfter hvordan samiske tenkemåter, muntlige fortellertradisjoner og samiske verdier kommer frem i litteraturen.</p>	<p>Eleven gjengir eventyr, sagn- og fortellertradisjoner fra ulike områder og forklarer vanlige forskjeller og likheter mellom ulike områders tradisjoner. Eleven viser eksempler på hvordan ulike samiske tenkemåter og fortellertradisjoner kommer frem både i muntlige og skriftlige tekster. Eleven beskriver hvordan både direkte og indirekte tenke- og fortellermåter og samiske verdier kommer frem i litteraturen.</p>	<p>Eleven gjengir og sammenligner eventyr, sagn- og fortellertradisjoner fra ulike områder og forklarer ulikheter og likheter mellom ulike områders tradisjoner. Eleven reflekterer over hvordan ulike samiske tenkemåter og fortellertradisjoner kommer frem både i muntlige og skriftlige tekster. Eleven utforsker hvordan både direkte og indirekte tenke- og fortellermåter og samiske verdier kommer frem i ulik litteratur.</p>
	<p>Eleven forklarer hvordan</p>	

<p>Eleven forteller om noen hovedmåter på hvordan tekstenes form og språk påvirker mottakeren. Eleven viser til noen kjente virkemidler i teksten og hvordan de påvirker innholdsforståelsen, og forklarer noen deler av tekstens kontekst. Eleven bruker noen virkemidler i sine tekster.</p>	<p>tekstens form og språk påvirker innholdet og mottakeren. Eleven forklarer de viktigste virkemidlene som er blitt brukt i ulike tekster og forteller hvordan de påvirker både innholdsforståelsen og mottakeren. Eleven forklarer også sammenhengen mellom tekst og kontekst. Eleven bruker noen språklige, estetiske og retoriske virkemidler i sine tekster.</p>	<p>Eleven forklarer og analyserer hvordan tekstens form, språk og virkemidler påvirker både innholdsforståelse og mottaker. Eleven analyserer, tolker og sammenligner tekstene i ulike perspektiv og kontekster. Eleven bruker ulike språklige, estetiske og retoriske virkemidler i sine tekster.</p>
<p>Eleven former muntlige og skriftlige tekster, som til en viss grad er tilpasset bilder, figurer, filmer, tekster og lyd sammen. Eleven framfører tekster i kjente sjangre som til en viss grad er tilpasset mottaker, innhold, media og formål. Eleven begrunner sine argumentasjoner til en viss grad. Eleven bearbeider tekstene sine i forhold til egen vurdering og andres respons. Eleven siterer og refererer til kilder til en viss grad og henviser til kilder.</p>	<p>Eleven former muntlige og skriftlige tekster i ulike sjangre og form, som er tilpasset mottakere, innhold, formål og media. Eleven begrunner sine meninger når eleven argumenterer og reflekterer, og framfører tekster og tilpasser strukturen til innholdet. Eleven vurderer og bearbeider tekstene i forhold til noen faglig kriterier og andres respons. Eleven vurderer og bruker relevante kilder, og henviser til publiserte kilder.</p>	<p>Eleven former ulike muntlige og skriftlige tekster i ulike former, som er tilpasset situasjonen, sjangeren, mottakere og media. Eleven begrunner sine meninger når eleven argumenterer og reflekterer, og framfører tekstene selvstendig og tilpasser strukturen til innholdet. Eleven vurderer og bearbeider egne tekster i forhold til faglig kriterier, og til andres respons. Eleven vurderer og bruker relevante kilder kritisk og henviser til publiserte kilder.</p>

Skriftlig

Lav kompetanse i faget, karakter 2	God kompetanse i faget, karakter 4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 6
<p>Eleven leser et mangfold av tekster som har en enkel struktur og enkelt språk, og tilpasser til en viss grad egne lesestrategier til tekstene. Eleven finner enkel informasjon i tekster og tolker og undersøker noen kjente sider tekstens form og innhold.</p>	<p>Eleven leser et mangfold av tekster og sjangre, av ulik kompleksitet med hensyn til språk og struktur, og tilpasser egne lesestrategier til teksten og lesingens formål. Eleven finner og tolker informasjon på ulike steder i tekstene og tolker og undersøker noen sider ved tekstens form og innhold.</p>	<p>Eleven leser og reflekterer over et mangfold av tekster og sjangre, av ulik kompleksitet med hensyn til språk og struktur, og tilpasser egne lesestrategier til teksten og lesingens formål. Eleven leser, finner og tolker informasjon på ulike steder i tekstene og vurderer tekstens innhold og form under lesing og tolker og undersøker ulike sider ved tekstens form og innhold.</p>
<p>Eleven skriver tekster som har struktur og innhold som til en viss grad er tilpasset formålet, mottakeren og media. Eleven mestrer enkle tekstbindingsmetoder og bruker de vanligste rettskrivningsreglene og skilletegnene.</p>	<p>Eleven skriver ulike tekster med god struktur og innhold som er tilpasset formålet, mottakeren og media. Eleven bruker et nøyaktig ordforråd og vanlige tekstbindingsmetoder i egne tekster. Eleven mestrer de fleste rettskrivningsregler og bruk av skilletegn.</p>	<p>Eleven skriver selvstendig ulike tekster med god og klar struktur og innhold, som er tydelig tilpasset målet, mottakeren og media. Eleven skriver tekster med et treffsikkert og nøyaktig ordforråd, og bruker høvelige tekstbindingsmetoder, både mellom setninger og avsnitt. Eleven mestrer rettskrivningsregler og bruk av skilletegn.</p>

Muntlig

Lav kompetanse i faget, karakter 2	God kompetanse i faget, karakter 4	Framifrå kompetanse i faget, karakter 6
<p>Eleven deltar i samtaler, og framfører noe faglig innhold, og begrunner til en viss grad sine meninger og sin forståelse og argumenterer for disse i muntlige fremføringer, samtaler og debatter.</p>	<p>Eleven framfører faglig innhold tydelig og begrunner sine meninger og sin forståelse og argumenterer for disse i muntlige fremføringer, samtaler og debatter.</p>	<p>Eleven framfører faglig innhold tydelig, og argumenterer saklig og faglig i muntlige fremføringer, samtaler og debatter.</p>